

Hakija: Maaseudun Sivistysliitto
Y-tunnus: 0215192-9
Kunta: Helsinki
Postiosoite: Eerikinkatu 28
Postinumero: 00180
Toimipaikka: Helsinki
Hakijan www-osoite: www.msl.fi
Yhteyshenkilö: Raija Kallioinen
Vastuuhenkilö,
allekirjoittaja: Paula Yliselä
Henkilön rooli hankkeessa
/organisaatiossa: Toiminnanjohtaja
Puhelinnumero 09 751 2020
Sähköposti paula.ylisela@msl.fi

Hankkeen nimi ITE Pohjois-Savossa – omaehtoinen luovuus matkailun voimavaraksi

Kunta Kuopio

Muut kunnat Pohjois-Savon ELY-keskuksen alueen kunnat: Iisalmi, Kaavi, Keitele, Kiuruvesi, Lapinlahti, Leppävirta, Pielavesi, Rautalampi, Rautavaara, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi, Varkaus, Vesanto, Vieremä

Hankkeen aloituspäivämäärä: 1.1.2021

Hankkeen lopetuspäivämäärä: 31.12.2022

Hakija esittää hankkeelle ohjausryhmää: Kyllä

Hankkeen julkinen kuvaus:

Lyhyt tiivistelmä hankkeesta (max 2.000 merkkiä): hankkeen sisältö, kohderyhmä ja tavoitteet. Tiivistelmä on julkinen ja sitä voidaan käyttää ohjelmaa koskevassa tiedotuksessa.

Hankkeessa kartoitetaan Pohjois-Savon itseoppineita nykykansantaiteen tekijöitä sekä muita paikalliskulttuurin ja maaseutuperinteen kiinnostavia ilmentymiä. Kootaan, tallennetaan ja levitetään uutta tietoa, esitellään ITE-taidekohteita yleisöille sekä tarjotaan tuloksia käytettäväksi kylien ja alueen brändäämiseen ja Pohjois-Savon maaseudun matkailupalveluihin, myös kansainväliseen käyttöön. Alueen ITE-taiteen esille nosto yhdistetään myös Saimaa-ilmiön kulttuurimatkailullisiin tavoitteisiin.

Kenttätyö tehdään vuosina 2021–2022. ITE-taiteilijoita etsitään, haastatellaan ja heidän tuotantoaan dokumentoidaan kirjallisesti, valokuvin ja videoin. Vastaavaa kartoitusta ei ole aiemmin tehty alueella. Kerättävää aineistoa arkistoidaan ja jaetaan monin tavoin sähköisillä alustoilla ja viestinnässä.

Kiinnostavimpien kohteiden kanssa sovitaan niiden avoinna pitämisen ehdoista. ITE-taiteilijoita opastetaan ja ohjataan yleisön ja matkailutoimijoiden kanssa toimimiseen. Kohteiden esittelyjä viedään matkailijoiden käyttämiin karttapalveluihin. Testataan kohteiden soveltuvuus laajempaan käyttöön ja tarjotaan niitä liitettäväksi Pohjois-Savon maaseutu- ja kulttuurimatkailun reitistöihin.

Kyliä ja kaupunkien asukkaat ja paikalliset yhdistykset ovat hankkeen kohderyhmää. Heille tarjotaan matalan kynnyksen mahdollisuus osallistua toimintaan oman paikkakunnan ITE-taidekohteiden ja muiden paikalliskulttuurin kohteiden hyväksi. Syntyy jaettua kulttuuripääomaa, innostusta, oppimista, yhteisöllisyyttä ja viihtyvyyttä ja paikalliskulttuurin ja -identiteettin arvostusta. Koulujen kulttuuriympäristökasvatukseen saadaan uusia paikallisia esimerkkejä, ja hankkeen tuotokset leviävät lapsille ja nuorille. Syntyy uusia näkökulmia maaseudun matkailullisiin vetovoimatekijöihin ja paikalliskulttuurin mahdollisuuksiin tuottaa omaleimaista tarjontaa. Pohjois-Savon ITE-taiteilijoita innostetaan keskinäiseen verkottumiseen sekä osallistumiseen ITE-taiteen valtakunnalliseen toimintaan.

Hakija:

Selvitys toiminnasta, organisaatiosta, ammattitaidosta, kokemuksesta ja taloudellisesta tilanteesta sekä hankkeen toteuttamiseen käytettävistä resursseista

Maaseudun Sivistysliitto (MSL) on aikuiskoulutus- ja kulttuurijärjestö, joka toimii eri puolilla Suomea yhteistyössä alueellisten ja paikallisten kumppaneiden kanssa. Vakituista henkilöstöä on 12, joiden lisäksi hankkeissa työskentelee noin 20 projektityöntekijää. MSL:n strategisia painopisteitä ovat osallisuuden ja ilmasto- ja ympäristöedistämisen, yhdistysvaikuttamisen kehittäminen sekä paikalliskulttuurin ja ITE-taiteen esiin nostaminen. MSL toimii yhteisöllisesti, vastuullisesti ja monikulttuurisesti, kannustaen yritteliäisyyteen, yhdessä tekemiseen, luovuuteen ja rohkeuteen. Toiminnan kiinteisiin kuluihin saadaan osittaista valtionavustusta. Hanketoiminta toteutetaan niihin anotuun erillisrahoitukseen.

Hankeorganisaationa Maaseudun Sivistysliitto omaa vankan kokemuksen verkostomaisesta yhteistyöstä ja hankehallinnosta. MSL on toteuttanut Leader-ryhmien kanssa useita maaseudun kehittämisen hankkeita koulutuksen, lähiruuan, yrittäjäyhteistyön, kylätoiminnan kehittämisen ja tiedonvälityksen aloilla. Niissä on luotu mahdollisuuksia osallistujien keskinäiseen ajatusten, taitojen ja tietojen vaihtoon, jolla on edistetty kansainvälisesti verkostoituvaa, kehityshakuista maaseudun yhteistoimintaa ja yrittäjyyttä. Hakijalla on käytössään laaja yhteisö- ja kehittämistyön menetelmävalikko ja erinomaiset maaseutu- ja kulttuuri-toimijoiden verkostot.

MSL:n henkilökunnalla on uraauurtava pitkä kokemus itseoppineiden nykykansantaiteilijoiden eli ITE-taiteilijoiden kartoittamisesta Suomessa sekä ITE-taiteen esiin tuomisesta näyttelyin, julkaisu- ja tapahtumien kautta. ITE-taiteilijat on kartoitettu ja dokumentoitu nyt lähes koko Suomen alueelta – ainoat puuttuvat manner-Suomen maakunnat ovat Pohjois-Savo ja Uusimaa. Kartoitusten tuloksia on esitelty laajasti kotimaassa ja ulkomailla sekä arkistoitu kansainvälisesti hyödynnettävissä olevaan tietokantaan. Kartoitukset on toteutettu hanketoimintana osana maaseudun kehittämisohjelmaa joko ELY-keskusten tai Leadereitten rahoituksen turvin. MSL on aktiivisesti mukana kansainvälisissä verkostoissa, joissa ammattitaiteen ulkopuolisesta itseoppineiden tekijöiden taiteesta käytetään käsitettä *outsider-taide*. MSL:llä on vahva asema alan eurooppalaisen yhteistoimintaverkostossa ja yhteydet kansainvälisiin asiantuntijoihin ja toimijoihin. Olemme vieneet ITE-taidetta esille ulkomaille, tehneet näyttelyvaihtoa ja toteuttaneet ITE-taiteilijoiden liikkuvuuksia. MSL on järjestänyt Suomessa useita kansainvälisiä outsider-taiteen seminaareja ja ulkomaisille alan edustajille tutustumiskiertueita ITE-taiteen kohteisiimme. Parhaillaan valmistellessamme vuodeksi 2022 Suomeen kansainvälistä outsider-taiteen konferenssia.

Tämä kaikki aiempi kokemus sekä toiminnan tulokset ovat käytettävissä *ITE Pohjois-Savossa – omaehtoinen luovuus matkailun voimavaraksi* -hankkeen kokemuspohjaksi ja myöhemmin alueella toteutettaviin hankkeen tuloksia hyödyntäviin jatkotoimenpiteisiin.

Hankkeen tarve ja tausta:

Mihin ongelmaan tai tarpeeseen hankkeella haetaan ratkaisua?

ITE-taide (lyhenne ITE, *itse tehty elämä*) on suomalaista visuaalista nykykansantaidetta, arjen ympäristöissä syntyvää omaperäistä luovuutta. ITE-taiteilijoilla ei ole koulutusta taiteen tekemiseen eivätkä he myöskään

pidä ammattitaiteilijoita esikuvinaan tai tarvitse ohjausta ja harrastuspiirin tukea taiteensa tekemiseen. Luovuus, ennakkoluulottomuus, kekseliäisyys ja kädentaidot kuuluvat nykykansantaiteen ytimeen. Tekniikan perusteet on useimmiten opittu ammatissa tai kansanomaisen mallioppimisen kautta, mutta sen jälkeen tekijä on kehitellyt ja soveltanut tekniikkaa omaperäisesti ja kehittäen uusia käyttötapoja materiaaleille ja tekniikoille, joita alun perin ei ole tarkoitettu taidekäyttöön. ITE-taiteilijan materiaalit löytyvät yleensä luonnosta ja taiteilijan elinpiiristä tai ovat muutoin helposti ja huokeasti hankittavia, esim. kierrätysmateriaalia. Tavallisimpiin ilmaisumuotoihin kuuluvat puunveisto, betonitekniikat ja sekatekniikalla toteutetut teokset. Monesti taideilmaisuu kasvaa kokonaiset pihapiirit täyttäväksi ympäristöiksi. Lue lisää: www.itenet.fi.

Itseoppineet nykykansantaiteilijat eli ITE-taiteilijat on kartoitettu tähän mennessä lähes koko Suomen alueelta. Ainoastaan Pohjois-Savo ja Uusimaa muodostavat kartalla valkoiset alueet. Pohjois-Savosta on verkostojemme kautta entuudestaan tiedossa muutamia mielenkiintoisia ITE-taiteilijoita ja taideympäristöjä, mutta kattavaa kartoitusta ei ole tehty. Pohjoissavolainen ITE-taide ei näin ollen ole vielä päässyt laajasti esitellyiksi yleisölle, ei mukaan kansalliseen ITE-taiteen arkistoon, ei kansainvälisiin näyttelyihin eikä myöskään pohjoissavolaisen matkailuelinkeinon hyödynnettäväksi.

Aiemmin eri puolilla Suomea toteutetut ITE-taiteen kartoitukset ovat nostaneet esiin useita satoja mielenkiintoisia itseoppineita taiteentekijöitä. Heidän esittelynsä näyttelyissä ja julkaisuissa ovat herättäneet hankealueillaan laajaa kiinnostusta, vetäneet runsaasti yleisöä ja tuottaneet paikkakunnille uusia matkailullisesti hyödynnettäviä paikallisnähtävyyksiä esim. maaseutumatkailussa reittien kohteiksi ja kuntien ja kylien bränditekijöiksi. Tietoa alueen ITE-taiteilijoista on dokumentoitu haastatteluin, valokuvin ja videoin ja kiinnostavimmat aineistot on tallennettu sähköisille alustoille (kotisivut, blogit, YouTube) ja Internetin kautta saatavilla olevaan tietokantaan. Kaikkea tätä aineistoa on tehokkaasti levitetty yleisölle viestinnän keinoin, some-kanavilla sekä alueen kulttuuri- ja matkailualan toimijoita tavaten. Uusin toimintamuoto on taidekohteiden esittely matkailijoille entuudestaan tutussa ja laajasti käytetyssä GoogleMaps-karttapalvelussa.

Miksi Pohjois-Savon ITE-taiteilijoiden tiedot pitäisi koota juuri nyt?

Pohjois-Savosta on jo vuosien ajan esitetty Maaseudun Sivistysliitolle toiveita alueen ITE-taiteilijoiden kartoittamiseksi, jotta heidät saadaan eri tavoin esitellyiksi yleisölle, tunnistetuiksi yhteisöjensä voimavarana, mukaan kansalliseen ITE-taiteen arkistoon ja kansainvälisiin hankkeisiin sekä tiedostetuiksi mahdollisina matkailun kohteina ja kotiseutujensa tunnetuksi tekemisen edistäjinä.

ITE Pohjois-Savossa – omaehtoinen luovuus matkailun voimavaraksi -hankkeen tavoitteena on saada **pohjoissavolaisia nykykansantaiteilijoita koskevaa tietoa tallennetuksi ja hyödynnettäväksi mm. kulttuuri- ja maaseutumatkailun, kylä- ja asukastoiminnan, alueen taidelaitosten, oppilaitosten, paikallisten tapahtumien, viestinnän sekä paikkakuntien brändäämisen käyttöön – myös kansainvälisesti. Tavoitteena on myös parantaa taiteentekijöiden tunnettuutta ja arvostusta, osallistumisen mahdollisuuksia ja verkottumisen taitoja.**

On tärkeää saada Pohjois-Savo koskeva nykykansantaiteen tietoaineisto mukaan kokonaisuuteen, joka tulee kattamaan koko Suomen. Haaste on ajankohtainen ja kiireellinen, sillä monet taitavat tekijät ovat jo iäkkäitä. Juuri nyt ITE-taiteeseen kohdistuu yleisön ja matkailijoiden laajaa kiinnostusta ja kysyntää, jota vuonna 2020 vietetty ITE-taiteen juhluvuosi on entisestään kohottanut.

Maaseudun Sivistysliitto on sitoutunut valtakunnalliseen pitkäjänteiseen ITE-taiteen edistämistyöhön ja toivoo, että kartoitukset saadaan toteutettua kaikissa maakunnissa yhteisvoimin paikallisyhteisöjen kanssa. MSL:llä on tehtävään tarvittava erityisosaaminen, käytännön kokemus, verkostot sekä hanketoiminnan taidot.

ITE Pohjois-Savossa – omaehtoinen luovuus matkailun voimavaraksi -hankkeessa saadaan alueen itseoppineita taiteentekijöitä koskevat tiedot hyödynnettäväksi laajamittaiseen käyttöön. ITE-taiteen kartoitushankkeet on jo toteutettu ympäröivissä maakunnissa Etelä-Savossa, Keski-Suomessa, Etelä-Pohjanmaalla, Kainuussa ja Pohjois-Karjalassa sekä Lakeland-alueella ajatellen myös Etelä-Karjalassa. Nyt Pohjois-Savosta tässä hankkeessa koottava uusi tieto on mahdollista yhdistää alueiden rajat ylittäviin maaseutu-, kulttuuri- ja elämymatkailun reitteihin.

Mihin paikallisiin tarpeisiin hanke vastaa?

ITE-taiteilijoiden tarpeet:

ITE-taiteilijoilla on kiinnostus ja halu saada ilmaisuun esille ja vastaanotetuksi yhteisöissään, mutta usein heiltä puuttuu uskallus, verkostot ja tieto siitä miten pitäisi toimia. Hankkeessa he saavat ohjausta kohteidensa avoinna pitämiseen yleisölle. Heitä opastetaan yhteistyöhön taidetta esittelevien ja matkailun verkostoja luovien ja ylläpitävien toimijoiden kanssa. He saavat myös ansaitsemaansa tunnustusta ja voimaantumisen väyliä päästessään esille valtakunnallisissa esittelyaineistoissa; mahdollisesti osa heistä pääsee osallistumaan ITE-taiteen valtakunnallisiin tapahtumiin ja verkostoihin. ITE-taiteilijat myös hyötyvät, kun heidän toimintaansa saadaan esille muiden maaseudun omaleimaisten nähtävyyksien ja elämysten rinnalle.

Paikallisten yhteisöjen ja asukkaiden tarpeet:

ITE-taiteilijoiden etsinnän ja esiin nostamisen myötä kylillä herää kiinnostus, innostus ja uteliaisuus oman lähiyhteisön arkielämän luovuuden ilmentymiä kohtaan. Asukkaista nouseviin tarpeisiin vastataan kokoamalla taiteilijoita ja kyläläisiä toteuttamaan yhdessä esimerkiksi ITE-taidekohteiden kunnostustalkoita, opastuksia ja esittelyjä, retkiä ja pienimuotoisia tapahtumia. Hanketta toteutetaan tiiviissä yhteistyössä kylien ja taiteentekijöiden kanssa, jolloin syntyy yhteistä, jaettavaa kulttuuripääomaa, yhteisöllisyyttä, innostusta, viihtyvyyttä ja henkistä hyvinvointia sekä arvostusta omaa paikalliskulttuuria ja identiteettiä kohtaan. Oman paikkakunnan ITE-taidekohteesta voi kyläkunta saada myös kaivattua tunnustettavuutta ja brändinsä rakentumisen ainesta. Kyläläisten asiantuntemus saa myös väylän ja kanavan nostaa esiin muita lähialueen maaseutukulttuurin mielenkiintoisia kohteita, joita voidaan esitellä samanaikaisesti ITE-taiteen kanssa.

Pohjois-Savon maaseudun palvelujen ja matkailun kehittämisen tarpeet ja uudet mahdollisuudet:

Hankkeen suunnitelma ja toteutustavat pohjautuvat Pohjois-Savon maaseutukehittämisen strategissa maakuntasuunnitelmassa ja maakuntaohjelmassa ilmaistuihin painopisteisiin ja tukevat niissä asetettuja tavoitteita. **Keskeinen tavoite on ITE-taidekohteiden tarjoaminen Pohjois-Savossa matkailutoiminnan tunnistettavaksi voimavaraksi**, osaksi ”toisenlaisen Suomen” tarjontaa, joka selvitysten mukaan kiinnostaa nykypäivän matkailijoita.

Toiminta palvelee erityisesti Pohjois-Savon maaseudun kehittämisstrategian painopisteitä 5 ja 6.

- Hanke edistää toimialojen rajat ylittäviä kumppanuuksia, tunnistaa palvelumuotoillisesti asiakkaiden kiinnostuksia ja heidän käyttämiään palveluympäristöjä sekä edistää yhteistyötä maaseudun palvelujen tuottamisessa.
- Hanke edistää maakunnan omaleimaisen kulttuurin säilymistä ja näkymistä ja vahvistaa pohjoissavolaisen maaseudun vetovoimaisuutta.

Pohjois-Savon maakuntaohjelmassa 2018–2021 ja maakuntasuunnitelmassa 2040 ilmaistuihin kehittämisen kärkeen kuuluu matkailu, etenkin luonto- ja kulttuurimatkailun kehittäminen, samoin matkailukonseptien kehittäminen laajemman Lakeland-brändin puitteissa.

- Hankkeemme tavoitteena on tuottaa sisältöä ja voimavaroja Saimaa-ilmion kulttuuripääkaupunkihankkeeseen, jossa Maaseudun Sivistysliitto on yhteistyökumppanina. MSL on jo aiemmin kartoittanut Etelä-Savosta, Pohjois-Karjalasta ja Etelä-Karjalasta ITE-taidekohteita, joiden varaan on mahdollista kehittää laajempia itäsuomalaisia ja Lakelandin alueelle brändättäviä luonto- ja kulttuurimatkailun reittejä.
- Pohjois-Savon vastaavien kohteiden yhdistäminen kokonaisuuteen olisi nyt erittäin ajankohtaista.

Hanke myös tukee Pohjois-Savon Leader-ryhmien strategioissaan ilmaisemia tavoitteita mm. seuraavissa asioissa:

- Maaseudun elinvoima, elinkeinotoiminnan ja yrittäjyyden monipuolistaminen
- Kylätoiminnan ja paikallisen kehittämisen vahvistaminen
- Yhteisöllisyys ja asukkaiden hyvä arki
- Eri ikäryhmien vapaa-ajan toiminnan monipuoliset mahdollisuudet
- Elinympäristön, paikallisen kulttuurin ja luonnon arvojen puolesta toimiminen
- Innovatiivinen ajattelu
- Kansainvälistyminen

Miten hanke vastaa maaseudun kulttuurimatkailun ja verkostojen kehittämisen tarpeisiin?

Nykypäivän matkailijat kaipaavat kokemuksellisia ja mieleenpainuvia elämyksiä. Visit Finlandin Kulttuurimatkailun kehittämisstrategian mukaan ns. modernit humanistit odottavat Suomen kulttuuritarjonnalta elämäntapaamme ja aitoon suomalaisuuteen pohjaavia kokemuksia. Maaseudulta ja kylistä ammentava ITE-taide pystyy tuottamaan näihin odotuksiin ainutlaatuista tarjontaa. Kartoitus tuottaa tietoa myös muista paikalliskulttuurin ja maaseutuperinteen kiinnostavista ilmentymistä.

ITE-taidekohteet soveltuvat hyvin yhdistettäväksi reitistöihin ja mobiilisovelluksiin, jotka kokoavat Pohjois-Savon maaseudun palveluja, tapahtumia sekä maaseutukulttuuria ja elämänmuotoa esitteleviä kohteita maakunnassa ja laajemminkin Lakelandin verkostoissa. Omaleimaiset retki- ja vierailukohteet hyödyttävät myös alueen yrityksiä ja oppilaitoksia.

Hankkeen aikana tehdään yhteistyötä Pohjois-Savon matkailualan toimijoiden kanssa. Hankkeessa kartoitettavat ITE-pihapiirit, taideympäristöt ja muut mielenkiintoiset löydöt esitellään ja tarjotaan heille hyödynnettäviksi omaperäisinä kulttuuri- ja elämysmatkailun kohteina. Hyödyntämisen konkreettisia mahdollisuuksia ideoidaan yhteisissä työseminaareissa ja tehden arviointikäyntejä kohteisiin.

Hankkeessa syntyy maaseudun elinvoimaisuuden tukemiseksi kaivattuja uusia toimintatapoja, uuden asiantuntemuksen leviämistä sekä yhteistyöverkostoja esim. kylien, matkailualan toimijoiden, yliopiston, museoiden, oppilaitosten ja yritysten kesken. Tulevaisuuden näkökulmien kannalta tärkeä osa verkostoa ovat lastenkulttuurin toimijat, jotka taide- ja kulttuurikasvatuksellaan tukevat lasten ja nuorten kytkeytymistä alueensa kulttuurihistoriaan ja paikalliskulttuuriin.

Hankkeen tavoitteet:

Mitä tavoitteita hankkeella on? Miten tuloksia seurataan?

Hankkeen tavoitteina on tuottaa seuraavia **tuotoksia**

- koota tietoa Pohjois-Savon ITE-taiteilijoista ja liittää aineisto osaksi valtakunnalliseen, kansainvälisesti käytettävään tietokantaan; tavoitteena on löytää alueelta 20–30 itseoppinutta, omaehtoista taiteentekijää
- tuottaa dokumentaatioita valokuvien ja videon 10–20 mielenkiintoisimmasta tekijästä
- tuottaa tekijöistä esittelytekstejä suomeksi ja valituin osin englanniksi

- tuottaa em. aineistoista ITE-taidekohteiden ja taiteilijoiden esittelyjä erilaisille web- ja mobiilialustoille (ITEnet, GoogleMaps, MSL-kotisivut, sosiaalinen media, YouTube, TripAdvisor, Retkipaikka, Pro Localis), myös kansainvälisesti saavutettaviksi
- saada 10–15 ITE-taidekohdetta avoimeksi yleisölle hankkeen kuluessa ja tuottaa yleisölle tietoa avoinna olevista käyntikohteista
- toteuttaa kartta- ja esittelyaineistoa yleisölle avoimista ITE-taidekohteista ja yhdistää mukaan muita teemaan sopivia paikalliskulttuurin ja maaseutuperinteen tutustumiskohteita
- toteuttaa alueen matkailutoimijoiden kanssa työseminaareja ja/tai arviointikäyntejä ITE-kohteisiin niiden matkailukäytön konkreettisten mahdollisuuksien löytämiseksi
- tarjota löydettäviä kohteita myös alueen matkailutoimijoiden omille digitaalisille palvelualustoille ja karttapohjiin taiteilijoiden kanssa sovittavin ehdoin; saada mielenkiintoisimmat ITE-taiteen kohteet konkreettisesti osaksi matkailuelinkeinojen palvelutarjontaa
- synnyttää talkoita löydettävien ITE-taidekohteiden esiin nostamiseen, tarjota kylien asukkaille, yhdistyksille ja eri-ikäisille ja -taustaisille asukkaille mahdollisuuksia osallistua yhteistoimintaan ITE-taiteilijoiden kanssa
- saada 1–3 alueen puunveistäjää osallistumaan valtakunnallisiin puunveistotapahtumiin ja -kilpailuihin
- tuottaa matkailukäyttöön soveltuva valokuva-sarja Pohjois-Savon matkailutoimijoiden hyödynnettäväksi
- toteuttaa Pohjois-Savon ITE-taidetta esittelevä julkaisu, jossa esitellään kuvin ja artikkelein 10–15 keskeistä taiteentekijää ja kohdetta sekä 20–30 tekijää suppeammin matriikkelitiedoin; julkaisu toteutetaan painettuna ja digitaalisesti levittävänä laitoksena
- tuottaa toimialojen ja maakuntien rajat ylittäviä ITE-matkailukohteiden ehdotuksia ja yhteistyön sisältöjä ja tapoja Saimaa-ilmion hankkeeseen sekä Lakeland-alueen kulttuurimatkailun verkostoihin

Hankkeen tavoitteina on tuottaa seuraavia **vaikutuksia**

- tuottaa tietoa paikallisista ITE-taideympäristöistä ja -kohteista siten että alueen eri toimijat voivat hyödyntää niitä jatkossa esimerkiksi
  - o kylien ja paikkakuntien brändäämisessä ja omintakeisen luonteen esiin nostamisessa
  - o pohjoissavolaisen maaseudun elämys-, kulttuuri- ja luontomatkailussa, myös kansainvälisesti
  - o koulujen ja lastenkulttuurin toimijoiden kulttuuriympäristökasvatuksessa; ITE-taideympäristöt ja niihin liittyvä paikalliskulttuuri, historia ja arjen luovuus tarjoavat uudenlaisia oppimisympäristöjä
  - o näyttelyissä, messuilla, matkailutapahtumissa, kylien tapahtumissa, julkaisuissa
- kartuttaa hankkeessa työskentelevien kartoittajien tietoja, kokemusta ja näkemystä ja tukea heitä kehittymään ITE-taiteen asiantuntijoiksi Pohjois-Savoon
- yhdistää ITE-taidetta ja muuta maaseudun omaleimaista elämäntapaa ja kulttuuria tunnistettavaksi ”toisenlaisena Suomena”, jota leimaa oma identiteetti, vahvat perinteet, luova oman elämän haltuunotto ja elinvoimaisuus
- tuottaa asukkaille ja paikallisyhteisöille viihtyvyyttä, hyvinvointia sekä monialaisen yhteistoiminnan ja luovien tekojen mahdollisuuksia elinympäristöissään
- tehdä ITE-taidetta tunnetuksi alueen asukkaiden piirissä, syventää tietoisuutta paikalliskulttuurin omintakeisista vahvuuksista ja oman kotiseudun erityispiirteiden arvostusta, vahvistaa pohjoissavolaista kulttuuri-identiteettiä, edistää aktiivista kylätoimintaa ja maaseutu- ja kaupunkialueiden kulttuurista vuorovaikutusta
- tuottaa ITE-taiteilijoille voimaantumista, yhteyksiä, esillä olon mahdollisuuksia ja tunnettuutta; vahvistaa heidän valmiuksiaan yleisön kanssa toimintaan jatkossakin; saada heitä innostetuksi mukaan ITE-taiteen valtakunnalliseen toimintaan

- saada pohjoissavolainen ITE-taide valtakunnalliseen ja kansainväliseen näkyvyyteen Saimaa-ilmion kulttuuripääkaupunkihankkeen ja Lakeland-yhteistyön kautta
- tuottaa suunnitelma siitä, miten kartoituksen tuloksia hyödynnetään jatkossa; tavoitteena on, että hankkeen tulosten pohjalta voidaan jatkossa kehittää ITE-taidekohteiden varaan luotavia kulttuurimatkailureittejä sekä toteuttaa alueidenvälisiä ja kansainvälisiä hankkeita maaseudun luonto- ja kulttuurimatkailun alalta; luoda näkymät, miten paikallislähtöisesti voidaan hoitaa ja vaalia tärkeitä, tuhoutumisuhan alaisia kulttuuriympäristöjä

Tavoitteiden toteutumista seuraavat hankkeen työntekijät, Maaseudun Sivistysliiton henkilökunta sekä hankkeen ohjausryhmä.

Hankkeen toimenpiteet ja toteutustavat sekä riskit toteutuksessa:

Konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi? Toteuttamiseen osallistuvat tahot, toteutus- ja rahoitusvastuut ja tarvittavat sopimusjärjestelyt. Minkälaisia riskejä on ja miten niihin varaudutaan? Miten huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet?

Konkreettiset toimenpiteet ja toteutustavat:

1) Rekrytointi ja perehdytys

Hankkeeseen palkataan koordinaattori ja kartoittaja (tai kartoittajia), jotka yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa etsivät tietoa hankealueen omaperäisistä nykykansantaiteilijoista. Hankehenkilöstöltä edellytetään alueen ja sen verkostojen tuntemusta, dokumentoinnin ja viestinnän taitoja sekä visuaalista näkemyksellisyyttä. Heidät perehdytetään tehtävään aiemmista kartoitushankkeista saatua kokemusta hyödyntäen. Alueellisena tiiminä toimien he etsivät ja dokumentoivat tietoa hankealueen omaperäisistä nykykansantaiteilijoista ja tuottavat yleisölle ja kumppanuusverkostoille esittelyaineistoa.

2) Tiedotus, etsintäkuulutukset, yhteydenotot

Tietoja ITE-taiteilijoista haetaan etsintäkuulutuksien avulla sekä kontaktoiden alueen kyläyhdistyksiä, kulttuurijärjestöjä, taidelaitoksia, kuntia, oppilaitoksia ja myös haastatellen yksittäisiä paikkakuntaa tuntevia tietolähteitä kuten matkailualan yrittäjiä, taiteilijoita, toimittajia, valokuvaajia, retkeilijöitä, taksiautoilijoita jne.

3) Kenttätyö: haastattelut, valokuvaus, videointi, kohteiden avoinna pitämisen ohjaus

Saatujen vihjeiden pohjalta laaditaan työsuunnitelma ja keruureitit. Kesäkausien 2021 ja 2022 aikana tehdään kenttätyöt eli kierretään haastattelemassa taiteilijat ja valokuvaamassa ja videoimassa kiinnostavimmat kohteet. Ammattilaisvoimin tehtäviin kuvauksiin pyritään löytämään paikalliset kuvaajat. Taiteilijoita opastetaan pitämään kohteitaan avoinna yleisölle. Hankkeen aikana testataan kohteiden soveltuvuus osaksi alueen maaseutu- ja kulttuurimatkailun reitistöjä. Tietoa kootaan myös muista omaperäisistä kansankulttuurin ja maaseutuperinteen ilmiöistä.

4) Arkistointi ja tallennus

Dokumentoitua aineistoa järjestetään ja syötetään Internet-pohjaiseen tietokantaan, jonka kautta keruun tulokset ovat laajasti käytettävissä myöhemminkin tulevaisuudessa. Tiedot tallennetaan suomeksi ja osittain englanniksi. Työvaihe palvelee tulevaisuudessa mm. matkailualaa, viestintää sekä näyttelyiden ja julkaisujen toteutusta.

5) Tapahtumat kylillä ja ITE-taidekohteissa

Alueen ITE-taiteilijoita esitellään kesinä 2021 ja 2022 nostaen esiin ITE-taidekohteita niiden lähiympäristössä. Toteutustapoina voi olla esim. opastuksia, retkiä, työpajoja, ympäristötalkoita tai pienimuotoisia näyttelyitä. Toimintaan voi sisältyä myös erilaisissa kumppanuusverkostoissa suunniteltavia toimia tuhoutumisuhan alaisten taidekohteiden hoitamiseksi. Toteutusta suunnitellaan paikallislähtöisesti

eri puolille hankealuetta yhdessä ITE-taiteilijoiden, paikallisten toimijoiden ja kumppanuudesta kiinnostuvien kyläyhteisöjen ja asukkaiden sekä matkailualan yrittäjien kanssa.

ITE-taideympäristöjen ja -pihapiirien avoimena pitämisestä sovitaan taiteilijoiden kanssa. Avoimena pito ja esittelyt, mahdolliset ympäristön siistimiset ja opasteiden laittamiset tehdään talkootyönä. Tuotetaan hankkeen kuluessa kartta-aineistoa esim. GoogleMapsiin palvelemaan alueen asukkaita ja matkailijoita.

6) Työseminaarit ja tutustumiskäynnit

Toteutetaan alueen keskeisten matkailun kehittäjien ja matkailutoimijoiden kanssa työseminaareja ja/tai arviointikäyntejä ITE-taidekohteissa. Tavoitteena on yhdessä ideoida hankkeen tuotosten konkreettista hyödyntämistä Pohjois-Savon maaseutu- ja kulttuurimatkailussa.

6) Viestintätoimet

Hankkeen alussa laaditaan viestintäsuunnitelma, joka huomioi verkostoviestinnän, medioille viestinnän ja sosiaalisen median kanavat. Jo olemassa olevia sähköisiä alustoja hyödynnetään tehokkaasti: mm. kotisivut, some-kanavat, YouTube, ITEnet, ePressin tiedotejakelupalvelu. Hyödynnetään kohteiden esiin nostamisessa maaseudun palveluja ja pientuottajia esittelevää ProLocalis-mobiilialustaa sekä Pohjois-Savossa toteutettavia messuja, markkinoita yms. tilaisuuksia.

7) Tulosten esittely: pihapiirien matkailureitti, sähköiset ja painetut esittelyaineistot, valokuvat, videot, julkaisu, messuständit, tapahtumat

Taiteilijoista ja taidekohteista tuotetaan esittelyaineistoa tekstein, valokuvin ja videotallentein. ITE-taiteen ympäristöjä ja ”toisenlaista Suomea” nostetaan esiin elämys- ja kulttuurimatkailun omaleimaisena kohteena. Kesäksi 2022 tehdään kartta-aineistoa ITE-taidekohteista, jotka ovat yleisölle avoimina taiteilijoiden kanssa sovittavin tavoin. Reitin kohteita tuodaan julkisuuteen web- ja mobiilialustoilla, tarvittaessa myös painetuin materiaalein, alueella toimivien yhteisöjen viestintäkanavilla ja matkailupalveluiden tuottajien välityksellä.

Hankkeen aikana verkotutaan alueen matkailupalvelujen toteuttajien kanssa, jotta ne jatkossakin hyödyntäisivät hankkeessa koottua tietoa ja ITE-taiteilijoihin luotuja suhteita. Yhteistyötä tehdään myös alueella toimivien museoiden sekä lastenkulttuurin toimijoiden kanssa; esitellään niille alueelta löydettävää ITE-taidetta tavoitteena, että ne myöhemmin hyödyntävät löytöjä omassa toiminnassaan.

8) Toimenpiteet hankkeen tulosten hyödyntämiseksi

Digitaalisen tietokannan sekä hankkeessa tehtävän viestinnän ja verkostoitumisen myötä hankkeessa koottava tieto jää hyödynnettäväksi taiteilijoille, kulttuuritoimijoille, koulu- ja oppilaitoksille, matkailuyrittäjille yms. niin valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Hankkeessa lunastetaan käyttöoikeudet matkailutoimijoille soveltuvaan valokuvasarjaan. Myös hankkeen kartoittajina työskennelleiden henkilöiden kokemus karttuu, niin että he voivat jatkossa toimia alueen ITE-taiteen asiantuntijoina.

Hankkeen päättyessä viestitään tuloksista hankkeen kumppanuusverkostoille, jotka voivat hyödyntää koottua tietoa ja taiteilijakontakteja omassa toiminnassaan. Alueen ITE-taiteen kohteet toimivat erityisen hyvin maaseudun luonto- ja kulttuurimatkailun kohteina, yritysten ja oppilaitosten retkikohteina sekä erilaisten messujen ja tapahtumien oheisohjelmistona. Laaditaan myös tavoitesuunnitelma hankkeen tulosten esille saattamiseksi näyttelyissä hankerahoituksen ulkopuolisin resurssein hankkeen päätyttyä.

Hankkeeseen osallistuvat tahot vastuineen:

Hankkeen toteuttajana on Maaseudun Sivistysliitto ry, joka vastaa toiminnan sisällöistä ja hallinnosta hanketta rahoittavalle Pohjois-Savon ELY-keskukselle. Hanketta johtaa MSL:n kulttuurijohtaja. ITE-taiteen asiantuntijana toimii MSL:n kulttuurituottaja. Heillä on pitkäaikainen ja laaja kokemus hankehallinnoinnista ja kehittämistehtävistä sekä ITE-taiteen sisällöllinen asiantuntemus ja hyvät yhteistoiminnan verkostot.

Hankkeen viestintään, tietojen keruuseen ja kylä tapahtumien järjestämiseen osallistuvien yhdistysten ym. paikallisten toimijoiden kanssa sovitaan yhteistyöstä tarkoituksenmukaisella tavalla suullisesti tai kirjallisesti. Mahdollisiin luvanvaraisiin toimenpiteisiin hankitaan tarvittavat luvat. Hankkeen aikana tuotettuihin tekijänoikeudellisiin materiaalileihin tehdään asianmukaiset sopimukset.

Hankkeella on ohjausryhmä, jossa on rahoittajan lisäksi edustettuina maakunnan taide-elämän, maaseutumatkailun ja kylätoiminnan verkostojen asiantuntemusta. Myös hankkeen johtaja ja ITE-asiantuntija MSL:stä osallistuvat ohjausryhmän toimintaan.

Riskit hankkeen toteutuksessa:

Hankkeen onnistumisen riskit liittyvät henkilöstöön, viestintään, osallistujien motivaatioon ja tehtäväkentän rajaamiseen. Riskeihin varaudutaan seuraavin keinoin:

- Hankkeen koordinaattorin ja kartoittajien rekrytointiin osallistuu Maaseudun Sivistysliiton kokeneita toimihenkilöitä, jotka myös osallistuvat hankkeen toteutukseen koordinaattorin tukena omalla asiantuntemuksellaan.
- Viestintään ei ole käytettävissä suuria rahasummia. Toimivien tiedotuskanavien löytäminen perustuu MSL:n hanke- ja kylätoiminnassa saamaan kokemukseen ja hanketyöntekijöiden verkostoitumistaitoihin ja sosiaalisen median käytön hyvään hallintaan. Viestinnälliseen yhteistyöhön pyritään mm. Pohjois-Savossa toimivien Leader-ryhmien, taidemuseoiden, maakuntaliittojen, kylätoiminnan organisaatioiden ja muiden vahvojen verkostojen kanssa.
- Paikallistoimijoiden mielenkiinnon ja talkoohengen herättämiseksi panostetaan hankkeen alkuvaiheessa henkilötason kontaktointeihin ja kenttätöitä tekevien kartoittajien ja talkoolaisten hyvään perehdyttämiseen.
- Maaseudun Sivistysliitto toteuttaa samaan aikaan ITE-taiteen kartoitushankkeita Hämeessä (rahoittajana Hämeen ELY-keskus) ja Satakunnassa (rahoittajina alueen Leader-yhdistykset). Lisäksi vireillä on rahoitusanomus Uudenmaan ELY-keskukselle vastaavan hankkeen aloittamiseksi Uudellamaalla. Toiminnassa on samaan aikaan asiantunteva kollegoiden verkosto, jonka kanssa tehtävää yhteistyötä hyödynnetään riskien minimoimiseksi.
- Mikäli alueelta löytyy ennakoitua enemmän nykykansantaiteilijoita, osa tietojen kokoamisesta tehdään yleisluonteisina listoina. Koordinaattori saa ITE-taiteen asiantuntijoilta apua tehtäväkentän rajaamiseen.

Kestävän kehityksen periaatteet hankkeen toteutuksessa:

Maaseudun Sivistysliiton yksi strateginen päälinja on ympäristösivistyksellisen asenteen ja ilmastoviisaiden toimenpiteiden edistäminen. Lisäämme asukkaiden tietämystä ja kannustamme heitä arkisiin tekoihin kestävän kehityksen ja kiertotalouden puolesta, myös kulttuurisesti ja sosiaalisesti kestäville menetelmille. Yhdessä kyläläisten kanssa nostamme konkreettiset ympäristöteot kyläyhteisöjen vahvuudeksi ja vetovoimatekijäksi. Tätä periaatetta noudatamme myös *ITE Pohjois-Savossa – omaehtoinen luovuus matkailun voimavaraksi* -hankkeessa.

Tuotamme hankkeessa koottavaa ITE-taidekohteiden tietoa jaettavaksi soveltuvin osin ProLocalis-sovelluksessa. Kyseessä on uudenlainen mobiili- ja verkkoselain, jolla edistetään paikallista kestäviä ratkaisuja ja tehdään ihmisille helpoksi löytää eettisesti tuotettuja elintarvikkeita, tuotteita, lähipalveluita ja aitoja paikallisia elämyksiä, myös ITE-taidekohteita.

ITE-taide on jo perusluonteeltaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaista. Se tarjoaa kohteita lähimatkailuun sekä virtuaalisiin elämyksiin. Se nostaa keskipisteeseen yksilön ja yhteisön luovan ajattelun ja ”itse tehdyn elämän” asenteen. ITE-taiteen ilmaisumuodot perustuvat usein luonnosta löydettyihin ja kierrätettyihin materiaaleihin sekä esteettisen suhteen luomiseen omaan lähiympäristöön.

Hanke edellyttää autolla liikkumista haja-asutusalueella. Reitit ja aikataulut suunnitellaan huolellisesti, jotta vältetään turhia ajokilometrejä ja kustannuksia. Yhteyksien solmimisessa hyödynnetään alueen yhdistysverkostojen jo olemassa olevia rakenteita ja kontakteja, ja työn suorittamisessa käytetään tietoverkkoja ja mobiileja laitteita, ja näin vältetään tarpeetonta matkustamista. Hankkeen työntekijöillä on mahdollisuus etätöön tekemiseen.

Yhteys Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan sekä alueelliseen ohjelmaan tai paikalliseen strategiaan. Miten aiemmat hankkeet on huomioitu?

Miten hankkeella edistetään Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman tavoitteita? Miten hankkeessa on huomioitu aiemmin toteutetut muut hankkeet?

ITE Pohjois-Savossa – omaehtoinen luovuus matkailun voimavaraksi -hankkeen suunnitelma nojautuu Pohjois-Savon maaseudun kehittämissuunnitelmassa ”*Rajattomien mahdollisuuksien maaseutu 2020*” sekä alueen maakuntaohjelmassa ilmaistuihin painopisteisiin. Hankkeemme toimenpiteet tukevat maaseudun palveluympäristöjen, kumppanuuksien, kulttuurisen vahvuuden ja matkailuelinkeinojen edistämistä.

Niin ikään hanke tukee alueen Leader-ryhmien strategioissaan ilmaisemia tavoitteita, kuten maaseudun elinvoiman ja innovatiivisten toimintatapojen vahvistamista, yhteisöllisyyttä ja vapaa-ajan toimintamahdollisuuksia sekä toimintaa elinympäristön, luonnon arvojen ja paikallisen kulttuurin puolesta.

Hankkeessa hyödynnetään Maaseudun Sivustysliiton aikaisemmassa toiminnassa karttunutta maaseudun kehittämishankkeisiin liittyvää tietoa ja osaamista. MSL on toteuttanut aiemmin useita vastaavia ITE-taiteen kartoitushankkeita osana maaseudun kehittämisohjelmaa joko ELY-keskusten tai Leader-ryhmien rahoituksen turvin. Hankevalmistelujen ja -toteutuksen käytäntöömme kuuluu aina yhteistyö paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa, niin että toiminta tukee rahoittajien strategioita. Hankkeita seurataan ja arvioidaan yhteistyössä rahoittajien kanssa.

Ajankohtaiset MSL:n ITE-taiteen kartoitus- ja esittelyhankkeet ovat käynnissä vuoden 2021 loppuun saakka Kanta- ja Päijät-Hämeessä sekä Satakunnassa. Edeltävät vastaavat hankkeet MSL on toteuttanut vuosina 2016–2019 Pirkanmaalla ja Etelä-Savossa sekä 2010–2014 Kaakkois-Suomessa ja Lapissa. Aiemmin on kartoituksia tehty myös Pohjois-Karjalassa, Kainuussa, Keski-Suomessa, Varsinais-Suomessa ja Pohjanmaalla. Lisäksi on ITE-taiteen aihepiirissä toteutettu Parikkalan Patsaspuiston kehittämishanke, alueidenvälinen ja kansainvälinen Puusta pitkään -yhteistoimintahanke ja puunveistäjien Karhufestivaalitapahtumat. Näistä saatu toiminnallinen ja hankehallinnollinen kokemus ja kontaktiverkostot ovat hyödynnettävissä Pohjois-Savon ITE-kartoituksessa.

ITE Pohjois-Savossa – omaehtoinen luovuus matkailun voimavaraksi -hankkeessa tehdään yhteistyötä alueella toimivien Leader-ryhmien ja maaseudun kehittämisohjelmaan kuuluvien muiden hankkeiden kanssa, samoin MSL:n muualla maassa samaan aikaan toteutettavien maaseudun kehittämishankkeiden kanssa. Alueiden välisen yhteistyön toteuttamiseksi hyödynnetään lähialueilla Etelä-Savossa, Pohjois-Karjalassa ja Kaakkois-Suomessa aiemmin toteutettuja ITE-kartoitushankkeiden verkostoja samoin kuin parhaillaan käynnissä olevien kartoitushankkeiden verkostoja Satakunnassa ja Hämeessä.

Toiminta-alue, kohderyhmä, hyödynsaajat sekä aikataulu:

Mikä on hankkeen pääasiallinen kohderyhmä? Miten kohderyhmä on valittu ja miten hankkeesta on tiedotettu? Muut tahot, joille hanke kohdistuu.

Hankkeen **toiminta-alueena** on Pohjois-Savo. Toiminta kohdistuu seuraaviin kuntiin: Iisalmi, Kaavi, Keitele, Kiuruvesi, Kuopio, Lapinlahti, Leppävirta, Pielavesi, Rautalampi, Rautavaara, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi, Varkaus, Vesanto, Vieremä.

Hanketoiminnan pääasiallisia **kohderyhmiä** ovat alueen ITE-taiteilijat ja kylien asukkaat. Hankkeen toimenpiteisiin pääsee mukaan matalalla kynnyksellä mm. osallistumalla paikalliseen toimintaan ja talkoisiin ITE-taidekohteissa sekä levittämällä tietoa ITE-taiteilijoiden etsinnästä ja esittelyistä. Näissä toimissa tehdään yhteistyötä mm. kyläyhdistysten, kulttuurijärjestöjen, kotiseutuyhdistysten ja harrastajaryhmien kanssa.

Hyödynsaajiin lukeutuvat mm. alueen matkailu- ja kulttuuripalveluiden tuottajat, museot ja muut taidelaitokset, koulut ja oppilaitokset, yritykset, kunnat, alueen suuret kulttuuritapahtumat, alueella liikkuvat matkailijat ja kausiasukkaat sekä luonnollisesti ITE-taiteilijat itse.

Toteutusaikataulu:

Vuonna 2020: Hankesuunnitelman ja hankeanomuksen laadinta, ohjausryhmän kokoaminen, kumppanuusverkostojen kontakteja ennen hankkeen aloitusta, rekrytoinnin valmistelu, ennakkoviestintää tulevasta hankkeesta.

Vuonna 2021: Työntekijöiden rekrytointi, hankkeen esittely alueen yhteistyöverkostoille, toimenpiteiden aikataulun ja viestintäsuunnitelman konkretisointi, tiedotusta, ITE-taiteilijoiden etsintä ja kartoituskäynnit, kuvadokumentoinnit, paikallisten yhteisöjen innostaminen yhteistoimintaan, matkailutoimijoiden kanssa yhteistyön suunnittelu ja työseminaarit, yhteistyö Saimaa-ilmiön organisaation kanssa, taiteilijaesittelyjen tuottaminen sähköisille alustoille ja julkaisua varten, ITE-taidekohteiden kartta-alustoilla esittelyn suunnittelua, kuvauksia ja toteutusta, taiteilijatietojen syöttöä tietokantaan, osallistuminen messu- yms. tapahtumiin.

Vuonna 2022: ITE-taiteilijoiden ja taidekohteiden ylläpitäjien opastus matkailijoiden palvelemiseen, kohteiden avoinna pito, sähköisten alustojen ylläpito, kohteiden esittelyt GoogleMapsissa ym. alustoilla, paikallislähtöiset toimenpiteet yhteisöjen kanssa, Pohjois-Savon ITE-taidetta esittelevän julkaisun toimitus ja tuotanto, kartoituksen aineiston syöttö tietokantaan, osallistuminen messu- yms. tapahtumiin, valtakunnallinen ja kansainvälinen verkostoyhteistyö ja Pohjois-Savon kohteiden tuominen esille

Yksityiskohtaisempi aikataulusuunnitelma:

- Alkuvuosi 2021: koordinaattorin rekrytointi, koordinaattorin perehtyminen hankkeen sisältöön, toimintaympäristöön ja ITE-taiteeseen valtakunnallisesti ja kansainvälisesti kiinnostavana kulttuuri- ja matkailutuotteena, viestintää hankkeen alkamisesta ja tavoitteista
- Kevättalvi 2021: sähköiset toiminta-alustat kuntoon, esittelyaineiston tuotantoa, ITE-taiteilijoiden etsintäkuulutukset, tietojen kokoamista taiteilijoista, kartoituskäyntien suunnittelu, lupa-asiat, tietokannan rakenteeseen ja aiempaan sisältöön tutustuminen, verkottumista ITE-taiteen toimijoihin, yhteistyötapaamiset/työseminaari alueen matkailu- ja kulttuuritoimijoiden sekä Saimaa-ilmiö-organisaation kanssa, verkottuminen MSL:n muiden ITE-kartoitushankkeiden kanssa ja perehtyminen hyviin käytäntöihin, innostetaan pohjoissavolaisia veistäjiä osallistumaan valtakunnallisiin moottorisahaveiston kilpailuihin, kartoittajien rekrytointi ja perehdyttäminen
- Kesä 2021: kenttätöinä ITE-taiteilijoiden haastattelut ja kuvaukset alueen kylissä, kohteiden ylläpitäjien opastusta yleisötyöhön ja matkailijoiden vastaanottamiseen, matkailun kehittäjille tarjottavat tutustumiskäynnit ITE-kohteissa, osallistuminen messutapahtumiin yms., ensimmäisten kohdetietojen syöttäminen GoogleMapsiin
- Syksy 2021 ja kevättalvi 2022: aineiston järjestämistä ja tietokantaan syöttöä suomeksi ja englanniksi, uusien taiteilijavihjeiden keruu; ITE-taidekohteiden matkailureitin suunnittelu, kohde-esittelyjen ja kartta-aineiston tuottaminen mm. GoogleMapsiin, työseminaari ja muu yhteistyö alueen matkailutoimijoiden kanssa; paikallisyhteisöjen innostaminen reittikohteiden kanssa tehtävään yhteistyöhön; Pohjois-Savon ITE-taidetta esittelevän julkaisun sisällöntuotanto; veistäjien innostaminen valtakunnallisiin tapahtumiin; ITE-taiteen valtakunnallinen verkostoyhteistyö

- Kevät 2022 – alkusyksy 2022: ITE-taidekohteiden lanseeraaminen matkailureittinä, kohteet avoinna yleisölle; alueen ITE-taiteilijoiden dokumentointityö, aineiston tietokantaan syöttö suomeksi ja englanniksi, taiteilijaesittelyjen tuottaminen sähköisille alustoille sekä kohdetietojen tuottaminen karttapohjille jatkuu; Pohjois-Savon ITE-taiteen julkaisun taitto ja painatus; tiedotusta, osallistuminen messutapahtumiin yms.
- Syksy – loppuvuosi 2022: julkaisun julkistamistapahtuma ja hankkeen tulosten esittelyä; tietokantatyötä; matkailureitin onnistumisen arviointi matkailutoimijoiden ja kohteiden ylläpitäjien kanssa; hankkeen yhteenveto, johtopäätökset, loppuraportointi, tulosten tiedottaminen, jatkotoimenpiteiden suunnittelu

Arviointi. Miten hankkeessa syntyvää toimintaa jatketaan hankkeen päättymisen jälkeen?

Hanketta seuraa ja arvioi ohjausryhmä. Palautetta ja arviointia kootaan myös taidekohteitaan avoinna pitäneiltä ITE-taiteilijoilta ja kohteissa vierailevilta ihmisiltä, sekä kumppanuusverkoston matkailutoimijoilta, alueen kulttuuritoimijoilta ja Saimaa-ilmion edustajilta. Tehdään seurantaa hankkeen viestinnällisestä onnistumisesta ja sähköisten alustojen kävijämääristä, samoin ITE-taidekohteiden kävijämääristä. Taidekohteissa kävijöiden palautetta kootaan vieraskirjoihin.

Hankkeen päätyttyä Pohjois-Savon ITE-taide jää osaksi kansallista ja kansainvälistä tietovarantoa ja hyödynnettäväksi ITE-taiteen sähköisiltä alustoilta. Hankkeen aikana savolaisten matkailutoimijoiden omille palvelualustoilleen ottamat kohde-esittelyt sekä GoogleMapsiin, TripAdvisoriin, Retkipaikkaan, ProLocalikseen ym. alustoille tallennetut kohde-esittelyt jäävät palvelemaan Pohjois-Savon ja laajemminkin Lakelandin alueen matkailua.

Hankkeen loppuvaiheessa laaditaan kooste jatkotoimien odotuksista, tarpeista ja mahdollisuuksista em. arviointien ja palautteiden pohjalta. Koosteessa otetaan kantaa esimerkiksi maaseutumatkailun reitistöjen, kylien yhteistoiminnan, tarvittavien julkaisujen, näyttelytoiminnan ja Leader-hanketoiminnan näkymistä.

Tiedottaminen:

Tähän kirjoitetaan tiedotussuunnitelma. Miten tuloksista tiedotetaan hankkeen aikana ja hankkeen jälkeen?

Hankkeen alkuvaiheen tiedottaminen kohdentuu tavoiteltaviin toimijaverkostoihin. Henkilökohtainen yhteydenpito ja yhteistyö kylien toimijoiden kanssa on keskeisen tärkeää. Tietoa ITE-taiteilijoiden etsinnästä levitetään paikallisten kylä- ja muiden yhdistysten kautta sekä kyläiltojen ja erilaisten tapahtumien yhteydessä.

Viestintää tehdään paikallislehtien välityksellä sekä hyödyntäen kuntien, Leadereitten, eri järjestöjen ja MSL:n vakiintuneita tiedotusväyliä ja käyttäen monipuolisesti sosiaalisen median sivustoja ja ryhmiä. Viestinnässä tehdään yhteistyötä mm. alueen museoiden, kulttuurilaitosten sekä maakuntaliittojen kanssa, ja hankkeessa myös tuotetaan aineistoa näiden viestintäkäyttöön hankkeen päätyttyä.

Hankkeen aikana levitetään tietoa löydetyistä ITE-taiteilijoista esim. messujen, tapahtumien ja veistokilpailuihin osallistumisten yhteydessä, ja tällöin myös julkaistaan tiedotteita medialle.

Hankkeessa syntyvää julkaisuaineistoa ja tietoa ITE-taidekohteiden käyttömahdollisuuksista tarjotaan keskitetysti alueen kouluihin, oppilaitoksiin ja lastenkulttuurikeskuksiin suunnattavalla viestinnällä ja toimialojen edustajia tavaten.

Hankkeen päätösvaiheessa tiedotetaan tuloksista toimijaverkostolle, medialle ja omien kotisivujen ja somekanavien kautta. Rahoittajille laaditaan hankkeen loppuraportti.

Hankkeen viestinnässä kerrotaan, että se on saanut maaseuturahaston tukea. Viestinnässä käytetään toimijoiden tunnusten lisäksi rahastotunnuksia ja logoja valtakunnallisen viestintäohjeen mukaisesti.

Toimenpide: 7.1 selvitykset ja suunnitelmat – Maaseudun palvelut ja kylien kehittäminen

Kohdennettu toimi: täydennetään myöhemmin

Kustannusmalli: Flat rate 24 %

Perustelu valitulle mallille: Katetaan hankkeen välilliset kulut flat rate -ohjeiden mukaisesti.

Hankkeen kustannuksiin liittyvä arvonlisävero: MSL ei ole alv-velvollinen.

LIITTEET:

Budjetti

Ohjausryhmän suostumukset